

การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

The Study on the Administration of School Curriculum in Schools under the
Local Government Organization, Mueang District, Lamphun Province

สุรพิมพ์ แก้วแปงจันทร์^{1*}, สุธา เนตรสว่าง², สาโรจน์ แก้วอรุณ³, ธรรมรส โชติกฤษช⁴
Surapim Kaewpaengchan^{1*}, Suda Natesawang², Sarod Kaewaroon³,
Dhamarod Chotgunchorn⁴

คณะสังคมศาสตร์และศิลปศาสตร์/มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่

* Corresponding Author E-mail: surapimtimmy@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา และ แนวทางการพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครู จำนวน 140 คน ผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์ 6 คน เครื่องมือที่ใช้ เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่าพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตร ด้านการวางแผนการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านการนิเทศกำกับติดตาม และ ด้านการประเมินผลการใช้หลักสูตร ตามลำดับ

แนวทางการพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา มีดังนี้ ศึกษาสภาพปัญหาของโรงเรียนเพื่อจัดทำหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน บรรจุหลักสูตรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารลงในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาช่วยในการจัดการเรียนการสอนจัดเก็บข้อมูลนักเรียนให้เป็นปัจจุบันเข้าถึงได้ง่าย ให้มีการวางแผนการนิเทศในการใช้หลักสูตรของสถานศึกษาให้เป็นขั้นเป็นตอน ให้มีการการติดตามการใช้หลักสูตรในเชิงบวกโดยสร้างความเข้าใจแก่ผู้ที่ได้รับการนิเทศ และให้มีการสะท้อนผลการนิเทศ สถานศึกษามีการกำหนดหลักสูตรเพื่อพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยมีอิสระในการบริหารหลักสูตรเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ แต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศภายในเพื่อติดตามและทบทวนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา มีการนำผลการประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษานั้นนำไปพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

คำสำคัญ : 1. หลักสูตรสถานศึกษา; 2. การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา; 3. โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

The purpose of this research was to study the administration of school curriculum and guidelines for the development of school curriculum administration in schools under

the local government organization, Mueang District, Lamphun Province. The sample consisted of 140 school administrators and teachers, 6 qualified interviewers. The tools used were questionnaires, and interview forms. Statistics used included the mean, standard deviation, and content analysis.

The results revealed that school curriculum administration under the Lamphun Local Government Organization, in overall, was at a high level, each aspect was as follows; preparation of the school, implementation of the curriculum, planning of curriculum management, supervision and monitor, evaluation of curriculum implementation, respectively.

Guidelines for the development of school curriculum were as follows: they should study the problem conditions of the school in order to prepare a curriculum that is consistent with the school context, include information and communication technology courses in each learning group, use information and communication technology to assist in teaching management, store student information up to date, and easy to access, provide supervision planning for the use of the school curriculum as a step by step, positive monitor the use of the curriculum by creating an understanding of those who receive supervision and providing reflection on the results of school supervision. The school develop the curriculum to be up-to-date. There should be freedom to administer the curriculum, changes in information technology, appoint an internal supervision committee to monitor and review the use of the school curriculum. The results of the evaluation of the use of the school curriculum should be used to develop the school curriculum to be appropriate to school context.

Keywords: 1. school curriculum; 2. school curriculum administration; 3. schools under the local government organization

บทนำ

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่สนับสนุน ส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถบริหารภารกิจตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดไว้ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยหน้าที่หนึ่งที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องจัดบริการแก่ประชาชน คือการจัดการศึกษากำหนดบทบาทหน้าที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการจัดการศึกษาของท้องถิ่นเอง และการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนาและวางรากฐานชีวิตความพร้อมของเด็ก ทั้งทางร่างกายและจิตใจ สติปัญญา อารมณ์บุคลิกภาพ และสังคมให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐาน รวมทั้งให้สามารถค้นพบความต้องการ ความสนใจ ความถนัดของตนเอง (ฐานพัฒน์ ไกรสรและคณะ), (2565 : 190)

การจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลำพูน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน มีโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เทศบาลเมืองลำพูน จำนวน 6 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนเทศบาลจามเทวี โรงเรียนเทศบาลประตูลี้ โรงเรียนเทศบาลสันป่าแยงหลวง โรงเรียนเทศบาลสันป่าแยงห่อม โรงเรียนเทศบาล 1 บ้านกลางและโรงเรียนเทศบาลอุโมงค์ 1 ทำการเปิดสอนตั้งแต่ระดับอนุบาล จนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จังหวัดลำพูน พบปัญหาที่สำคัญหลายประการ เช่น การบูรณาการหลักสูตรให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมในแต่ละโรง ครูผู้สอนขาดความรู้ ความเข้าใจ และการบูรณาการหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติ จนนำมาสู่การจัดการประสพการณ์ที่ไม่สอดคล้องและไม่เหมาะสมกับผู้เรียน เป็นต้น (ฐานพัฒนา โกรศร และคณะ), (2565 :191)

จากการศึกษาเอกสารรายงานการประเมินตนเองของโรงเรียนปีการศึกษา2565 ที่ผ่านมาพบว่า การบริหารงานด้านหลักสูตรมียังไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่สถานศึกษายังไม่ได้ทำการพัฒนาหลักสูตรหรือวิธีการสอนดำเนินการวางแผน กำกับ และจัดระบบการเรียนการสอนด้วยวิธีการต่างๆ ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาหลักจากที่มีการก้าวกระโดดของระบบการศึกษาในแบบออนไลน์ ในช่วงสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 ผู้วิจัยในฐานะบุคลากรทางการศึกษามีความสนใจที่จะศึกษา การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน เพื่อเป็นประโยชน์ในการนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนา ปรับปรุง และให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ มาตรฐานตามความมุ่งหมาย หลักการและแนวทางการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2562 ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ/เชิงคุณภาพ/ผสมวิธี ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรการศึกษา ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน จำนวน 140 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

แบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน 5 ด้าน

แบบสัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับทางการพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน เก็บข้อมูลจากกลุ่มที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 6 คน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิชยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ขึ้นไป จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา วิชยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป ครูผู้สอนที่ทำงานในระดับหัวหน้ากลุ่มงานทั้ง 4 ฝ่าย วิชยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 4 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และข้อมูลของโรงเรียน โดยใช้ค่าร้อยละ วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐาน (SD) และการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) นำเสนอโดยวิธีเชิงพรรณน

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{x} = 4.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา (\bar{x} = 4.52) อยู่ในระดับมากที่สุด และ ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตร (\bar{x} = 4.50) ด้านการวางแผนการบริหารจัดการหลักสูตร (\bar{x} = 4.49) ด้านการนิเทศกำกับ ติดตาม (\bar{x} = 4.48) และ ด้านการประเมินผลการใช้หลักสูตร (\bar{x} = 4.46) อยู่ในระดับมากตามลำดับ หากพิจารณาเป็นรายด้านสรุปผลได้ดังนี้

1.ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{x} =4.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ โรงเรียนดำเนินการศึกษาสภาพปัญหาของโรงเรียนเพื่อวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรคในการพัฒนาหลักสูตร (\bar{x} =4.58) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ โรงเรียนสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากรในสถานศึกษาผู้ปกครองชุมชน และหน่วยงานในท้องถิ่นเห็นความสำคัญในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และ โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามเกณฑ์ที่กำหนด (\bar{x} =4.56) อยู่ในระดับมากที่สุด และ โรงเรียนจัดอบรม สัมมนาให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (\bar{x} =4.54) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ โรงเรียนจัดทำแผนและแนวทางการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาหลักสูตร (\bar{x} =4.38) อยู่ในระดับมาก

2.ด้านการวางแผนการบริหารจัดการหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{x} =4.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ โรงเรียนสนับสนุนส่งเสริมให้มีการจัดทำ จัดทำ เลือกใช้ และพัฒนาสื่อประกอบการเรียน (\bar{x} =4.58) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ โรงเรียนจัดทำเอกสาร/ หลักฐานเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และ โรงเรียนระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาและสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ (\bar{x} =4.54) อยู่ในระดับมากที่สุด และ โรงเรียนสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีความเหมาะสมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ และ โรงเรียนจัดทำเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการวัดผลและประเมินผลการเรียน (\bar{x} =4.51) อยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ คือ โรงเรียนวางแผนให้มีการนิเทศ กำกับติดตาม การใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง (\bar{x} =4.35) อยู่ในระดับมาก

3.ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{x} =4.50) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ โรงเรียนดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอน ตามแผนที่วางไว้อย่างเป็นระบบ และโรงเรียนสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนมีความสอดคล้องกับตัวชี้วัด (\bar{x} = 4.55)อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ โรงเรียนใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย เหมาะสมกับตัวชี้วัดเนื้อหาสาระและสภาพแวดล้อม (\bar{x} = 4.53) อยู่ในระดับมากที่สุด และ โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้รับการอบรมเพิ่มเติมระหว่างการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

และ โรงเรียนส่งเสริมสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับหลักสูตรระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษา ($\bar{x}=4.52$) อยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนมีอิสระในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{x}=4.36$) อยู่ในระดับมาก

4.ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.48$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ โรงเรียนสร้างความเข้าใจและทัศนคติเชิงบวกเกี่ยวกับการนิเทศ กำกับติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{x}=4.52$) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ โรงเรียนวางแผนดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม ($\bar{x}=4.51$) อยู่ในระดับมากที่สุดและ โรงเรียนประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ($\bar{x}=4.50$) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนรวบรวม วิเคราะห์ สรุปและรายงานผลการนิเทศให้ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาได้รับทราบ ($\bar{x}=4.44$)อยู่ในระดับมาก

5.ด้านการประเมินผลการใช้หลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ โรงเรียนเผยแพร่ผลการดำเนินงานบริหารหลักสูตรสถานศึกษาให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ ($\bar{x}=4.51$) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือโรงเรียนจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาต่อผู้ที่เกี่ยวข้องและชุมชนอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ และโรงเรียนนำกระบวนการวิจัยและพัฒนาไปใช้ในกระบวนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{x}=4.49$) อยู่ในระดับมาก และ โรงเรียนนำผลการติดตามประเมินผลไปวิเคราะห์วางแผนพัฒนากระบวนการบริหารหลักสูตร ($\bar{x}=4.48$) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด โรงเรียนวิเคราะห์ข้อมูลการดำเนินการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{x}=4.36$) อยู่ในระดับมาก

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

ด้านเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา เรื่อง โรงเรียนจัดทำแผนและแนวทางการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา โรงเรียนควรมีดำเนินการศึกษาสภาพปัญหาของโรงเรียน ควรบรรจุหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารลงในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อบูรณาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาช่วยในการจัดการเรียนการสอน อีกทั้งการจัดเก็บข้อมูลนักเรียนให้เป็นปัจจุบันและสามารถเข้าถึงได้ง่ายอีกด้วย

ด้านการวางแผนการบริหารจัดการหลักสูตร เรื่อง โรงเรียนวางแผนให้มีการนิเทศ กำกับติดตามการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง คือ โรงเรียนวางแผนให้มีการนิเทศ ที่เป็นการติดตามการใช้หลักสูตรในเชิงบวกโดยสร้างความเข้าใจแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาและสะท้อนผลการนิเทศให้กับครูได้รับทราบ เพื่อเป็นการช่วยเหลือให้ครูสามารถปรับปรุงตนเองและกิจกรรมการเรียนการสอน และ ผู้บริหารควรนิเทศ ติดตามอย่างต่อเนื่อง จัดเก็บสารสนเทศให้เป็นระบบ ควรให้เวลาในการนิเทศ กำหนดแนวทางการนิเทศ อย่างมีส่วนร่วม

ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตร เรื่อง โรงเรียนมีอิสระในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนควรมีอิสระในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของตนเองควรมีการกำหนดหลักสูตรและพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลาเพื่อเตรียมความพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและหลักสูตรสถานศึกษาต้องกำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์ของโรงเรียนสร้างความตระหนักถึงความสำคัญในการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา

ด้านนิเทศ กำกับ ติดตาม เรื่อง โรงเรียนรวบรวม วิเคราะห์ สรุปและรายงานผลการนิเทศให้ครูและ คณะกรรมการสถานศึกษาได้รับทราบ คือ แต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศภายในเพื่อติดตามและทบทวนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดยรายงานผลการดำเนินงานอย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง โดยมีการจัดทำ แผนการนิเทศ มีการประชุมเพื่อหาข้อสรุปในการใช้วิธีการในการนิเทศ เช่น การพูดคุยและทำการจัดทำ รายงานการนิเทศติดตามให้กับคณะครูและคณะกรรมการสถานศึกษา

ด้านประเมินผลการใช้หลักสูตร เรื่อง โรงเรียนวิเคราะห์ข้อมูลการดำเนินการบริหารหลักสูตร สถานศึกษา โรงเรียนควรวิเคราะห์ข้อมูลในทุกๆด้านของการดำเนินการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อให้ บรรลุวัตถุประสงค์ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ควรร่วมมีการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาในหลาย แง่มุมของหลักสูตรสถานศึกษาควรมีการนำผลการประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษานั้นนำไปพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาให้มีความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่งสถานศึกษามีการประชุม สม่าเสมอ และต้นสังกัดมีการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลอยู่เป็นระยะ สถานศึกษาจึงต้องมีการ แต่งตั้งผู้รับผิดชอบเป็นลายลักษณ์อักษร

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอ เมือง จังหวัดลำพูน ผู้วิจัยนำเสนอการอภิปรายผลตามผลการวิจัยที่พบตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัด ลำพูน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ฐานพัฒน์ ไกรศร และอดุลย์ วงศ์ศรีคุณ. (2565 : 89) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลำพูน ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องสงกรานต์ เรื่องประทีป (2559 : 105) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 พบว่าด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก

ด้านการวางแผนการบริหารจัดการหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้อง รุ่งทวี พรรณนา (2563 : 201) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักพุทธธรรมของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ด้านการวางแผนใช้หลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ใน ภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก

ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ สุภาณี ชำนาญศรี (2563: 96) เรื่องการศึกษาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต3 พบว่า ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ด้านนิเทศ กำกับ ติดตาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ฐานพัฒน์ ไกรศรและอดุลย์ วงศ์ศรีคุณ (2565:90) เรื่องการศึกษาเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลำพูน ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล โดยรวมมีการบริหาร หลักสูตรสถานศึกษาในระดับมาก

ด้านประเมินผลการใช้หลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ รุ่งทวี พรรณนา (2563:201) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักพุทธธรรมของสถานศึกษาขั้น

พื้นฐาน ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกด้านการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ในภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก

แนวทางการพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอมือง จังหวัดลำพูน สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

ด้านเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา เรื่อง โรงเรียนจัดทำแผนและแนวทางการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาหลักสูตร ควรบรรจุหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารลงในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อบูรณาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาช่วยในการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับ ลัดดาวรรณ ศรีนวลจันทร์ (2561 :68) เรื่อง แนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนวัดลานนาบุญ คือ ด้านการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เป็นฐานในการเรียนรู้

ด้านการวางแผนการบริหารจัดการหลักสูตร เรื่อง โรงเรียนวางแผนให้มีการนิเทศ กำกับติดตาม การใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง คือ โรงเรียนวางแผนให้มีการนิเทศ ที่เป็นการติดตามการใช้หลักสูตรในเชิงบวก ผู้บริหารควรมิเทศ ติดตามอย่างต่อเนื่อง จัดเก็บสารสนเทศให้เป็นระบบ สอดคล้องกับ กษมา ชนะวงศ์ (2564 : 117) เรื่องรูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21ของนักเรียนโรงเรียนเอกชน ผู้บริหารควรมิเทศ ติดตามอย่างต่อเนื่อง จัดเก็บสารสนเทศให้เป็นระบบ ควรใช้เวลาในการนิเทศ กำหนดแนวทางการนิเทศ อย่างมีส่วนร่วม

ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตร เรื่อง โรงเรียนมีอิสระในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา พัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลาเพื่อเตรียมความพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และหลักสูตรสถานศึกษาต้องกำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์ของโรงเรียนสร้างความตระหนักถึงความสำคัญในการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา สอดคล้องกับ ลัดดาวรรณ ศรีนวลจันทร์ (2561 :65) เรื่อง แนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนวัดลานนาบุญ ควรมีการกำหนดหลักสูตรและพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา คือเพราะความรู้ด้านเทคโนโลยีเกิดได้รวดเร็ว และมีหลักสูตรให้นักเรียนฝึกทักษะเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ สอดคล้องกับ วีรภัทร ไม้ไหว (2552 : 88) เรื่อง แนวทางการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน เขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร คือในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและต้องกำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์ของโรงเรียนเมื่อกำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์แล้วต้องสร้างความตระหนักถึงความสำคัญในการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา

ด้านนิเทศ กำกับ ติดตาม เรื่อง โรงเรียนรวบรวม วิเคราะห์ สรุปและรายงานผลการนิเทศให้ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาได้รับทราบ คือ แต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศภายในเพื่อติดตามและทบทวนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดยรายงานผลการดำเนินงานอย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง โดยมีการจัดทำแผนการนิเทศ มีการประชุมเพื่อหาข้อสรุปในการใช้วิธีการในการนิเทศ สอดคล้องกับ เสาวนีย์ นวนน้อย (2560 : 96) เรื่อง การบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 คือ แต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศภายในเพื่อติดตามและทบทวนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดยรายงานผลการดำเนินงานอย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง

ด้านประเมินผลการใช้หลักสูตร เรื่อง โรงเรียนวิเคราะห์ข้อมูลการดำเนินการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ควรร่วมมีการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาในหลายแง่มุมของหลักสูตรสถานศึกษาควรมีการนำผลการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษานั้นนำไปพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา สอดคล้องกับ สุภาณี ชำนาญศรี (2563 : 95) เรื่อง การศึกษาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ

เขต 3 ได้กล่าวว่า สถานศึกษาควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานงานประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษา วางแผนการจัดทำรายงานผลการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาต่อเครือข่ายทางวิชาการของสถานศึกษา

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

1. การสังเคราะห์เรื่องการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อนำไปใช้ในการบริหารงานวิชาการในระดับสถานศึกษา
2. การนำหลักการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในด้าน ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ด้านการวางแผนการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตร ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ด้านการประเมินผลการใช้หลักสูตร

สรุป

ผลการวิจัยพบว่าพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตร ด้านการวางแผนการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านการนิเทศ กำกับติดตาม และ ด้านการประเมินผลการใช้หลักสูตร ตามลำดับ แนวทางการพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา มีดังนี้ ศึกษาสภาพปัญหาของโรงเรียนเพื่อจัดทำหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน บรรจุหลักสูตรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารลงในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาช่วยในการจัดการเรียนการสอนจัดเก็บข้อมูลนักเรียนให้เป็นปัจจุบันเข้าถึงได้ง่าย ให้มีการวางแผนการนิเทศในการใช้หลักสูตรของสถานศึกษาให้เป็นขั้นเป็นตอน ให้มีการติดตามการใช้หลักสูตรในเชิงบวกโดยสร้างความเข้าใจแก่ผู้ที่ได้รับการนิเทศ และให้มีการสะท้อนผลการนิเทศ สถานศึกษามีการกำหนดหลักสูตรเพื่อพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยมีอิสระในการบริหารหลักสูตรเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ แต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศภายในเพื่อติดตามและทบทวนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา มีการนำผลการประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษานั้นนำไปพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา โรงเรียนควรดำเนินการศึกษาสภาพปัญหาของโรงเรียนเพื่อวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรคในการพัฒนาหลักสูตร สอดคล้องกับ
2. ด้านดำเนินการใช้หลักสูตรพบว่า โรงเรียนควรสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนมีความสอดคล้องกับตัวชี้วัด
3. ด้านการวางแผนการบริหารจัดการหลักสูตร โรงเรียนควรดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอน ตามแผนที่วางไว้อย่างเป็นระบบ
4. ด้านการนิเทศกำกับติดตาม โรงเรียนควรวางแผนดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่างชัดเจน
5. ด้านประเมินผลการใช้หลักสูตร โรงเรียนจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาต่อผู้ที่เกี่ยวข้องและชุมชนอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

แหล่งอ้างอิง

- กษมา ชนวงค์. (2564). รูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเอกชน [วิทยานิพนธ์ดุขฎิบัณฑิตไมได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ฐานพัฒน์ ไกรศร และอดุลย์ วังศรีคุณ. (2565). การศึกษาเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลำพูน. *Journal of Roi Kaensam Academic*, 7(12).
- วีรภัทร ไม้ไหว. (2552). แนวทางการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน เขตลาดกระบัง [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิตไมได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- รุ่งทิวี พรรณนา. (2563). รูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักพุทธธรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก [ดุขฎิบัณฑิตไมได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ลัดดาวรรณ ศรีนวลจันทร์. (2561). แนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนวัดลานนาบุญ [การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิตไมได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุภาณี ชำนาญศรี. (2563). การศึกษาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต3 [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิตไมได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- เสาวนีย์ นวลน้อย. (2560). การพัฒนาหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และเขต 2 [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตไมได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.